

Onder de lokale omroepen in Limburg heerst veel onrust over de plannen voor schaalvergroting. „Heel veel kleine omroepen gaan niet overleven. Of ze gaan op in een groter geheel, of ze worden van de kaart geveegd.“

Onrust in omroepeland

Het borrelt in de wereld van de lokale omroepen. Het zijn er 275, waarvan 24 in Limburg. En dat is wel wat veel, vinden degenen die erover beslissen. Probleem daarbij is wel: wie zijn eigenlijk degenen die erover beslissen? En: hoe combineer je een lokale omroep met een bovenlokale structuur?

Veel vragen en veel onrust dus rond de voorgenomen plannen om het aantal lokale omroepen terug te brengen tot vijftig à tachtig streekomroepen. En veel onvrede over de rol van de OLON (Organisatie van Lokale Omroepen in Nederland) en de daaraan verbonden uitvoeringsorganisatie NLPO (Nederlandse Lokale Publieke Omroepen). De OLON is opperhoofd van de omroepen zelf, als belangenbehartiger. Maar ontpopt zich - volgens tal van lokale omroepen - meer als een dwingeland die macht naar zich toetroekt en het medialandschap op eigen houtje op de schop neemt.

Pushen
 „De OLON zegt tegen de lokale omroepen: jullie zijn een probleem. En ze hebben maar één oplossing: fusie-

ren. Ze pushen de omroepen naar grootschaligheid en een volledige fusie“, analyseert Luc van Haaren, hoofdredacteur van Omroep Landgraaf. „De OLON zou ons moeten bijstaan bij wat er landelijk politiek allemaal wordt geregeld, maar werkt in plaats daarvan samen met die landelijke politiek.“ Voor Landgraaf is de grens bereikt. Een jurist zoekt momenteel uit of de omroep uit de landelijke koepel kan stappen. Deze krant sprak met leidende figuren van alle Limburgse lokale omroepen. Voorzitters of andere bestuursleden, directeuren of hoofdredacteurs. De druk op de omroepketel is hoog, zo komt naar voren uit de gesprekken. Vriend en vijand zijn het, erover eens dat er wat orde dient te komen in de ratjetoe aan omroepen en omroepies, in kwaliteit variërend van voorname zendpiraten en bejaarde platen-draaiclubs tot (semi-)professionele uitzendorganisaties en mini-NPO's.

De budgetten variëren van zo'n twintigduizend euro (onder andere Krijtland en Groot-Nuth) tot acht ton (Omroep Venlo), het aantal vrijwilligers van tien (LOO-TV) tot negentig (RTV Maastricht). Vooral de kleinere omroepen zullen een slag moeten maken, erkennen vrijwel alle gesprekspartners. „Als je een klassiek omroepje blijft, en ze hebben maar één oplossing: fusie-

„Als je een klassiek omroepje blijft, een veredelde beeldkrant, dan besta je over vijf jaar niet meer.“

André van den Brand

Voorstel

- 1. NimaRTV
- 2. Maasland Radio
- 3. Omroep Venray
- 4. Omroep Reindonk
- 5. Omroep Venlo
- 6. Omroep P en M
- 7. Weert FM
- 8. 3ML
- 9. RTV Roermond
- 10. OR6
- 11. LOES FM
- 12. Streekomroep Start
- 13. LOS
- 14. LOO-TV
- 15. TV Omroep Landgraaf
- 16. RTV Parkstad
- 17. Lokale Omroep Groot Nuth
- 18. Meer Vandaag
- 19. TV Valkenburg
- 20. Falcon Radio
- 21. RTV Maastricht
- 22. Maas en Mergelland
- 23. Omroep Krijtland

DOOR SJORS VAN BEEK EN RIK VAN HULST

LIMBURGSE
 LOKALE
 OMROEPEN

wordt dat je het met een begroting van vijf ton wel redt. Heel veel kleine omroepen gaan niet overleven. Of ze gaan op in een groter geheel, of ze worden van de kaart geveegd.“

Democratisch
 Anderzijds, vervolgt Beckers, is een publieke lokale omroep een 'democratische zaak' die nu eenmaal geld kost. „En om de lokaliteit goed te bedienen, kun je niet klein genoeg zijn. Het gaat dus om de efficiëntie op basis van grootschaligheid versus de fijnmazigheid van een democratisch benodigd orgaan.“

De balans tussen die twee is niet goed, stellen veel omroepbazen in uiteenlopende bewoordingen. Bij het streven naar grootschaligheid sneeuwt de lokale worteling onder, vreesd menigen. Beckers: „Die worteling is het wezenskenmerk van de lokale omroep. Het algehele gevoel is: geen bezwaar tegen samenwerking, bij het inkomen van camera's bijvoorbeeld. Maar de lokale identiteit willen we handhaven. Bij het afdwingen van de streekgrenzen wordt te weinig gekeken naar de reële mogelijkheden, het is te veel: 'Gij zult en gij moet'.“

De landelijke beleidsmakers van OLON, NLPO en VNG hebben te weinig feeling met de lokale microstructuur, luidt de veelgehoorde klacht. Of ze negeren het. „De OLON zegt rondjes en cirkels

„Wij gaan niet mee met de communistiche ideeën van de OLON en NLPO.“

Roger Franssen

op de tekentafel, een pennenstreek, hup andere regio, klaar is Kees. En daar moeten we het maar mee doen“, zegt Vince Beijersbergen, hoofdredacteur/directeur van Maasland Radio (gemeente Bergen). „Die regio's zijn van bovenaf opgelegd, op basis van de zogenaamde maatschappelijke of natuurlijke habitat. Maar waar ligt die dan? In ons gebied hebben de mensen niets met Peel en Maas. Ze hadden hier bij vergaderingen over Echteld, dat bleek Egchel te zijn. Inwoners van Ven-Zelderheide weten niet eens van het bestaan van Egchel. En dan moeten we één programma gaan maken voor die hele regio? Dan wordt het een soort tweede LL'. Tegelijkertijd, erkent Beijersbergen, moet er een knop worden doorgehaakt, want als je structureel iets wilt opbouwen kun je er niet meer met 300 leuke vrijwilligersclubs.“

En zo rijgt de weerbarstige reuzen - zoals ze laatst werden genoemd in een VNG-ledenbrief - zich aan. Mark Tonnaer, secretaris van Omroep Nuth: „Leuke term, 'persoonlijke habitat'. Maar hoe stel je die vast voor 250.000 mensen?“

Bart Nellissen, hoofdredacteur Peel & Maas: „Samenwerken aan de achterkant, prima. Maar de mensen moeten zich wel blijven herkennen in hun lokale omroep.“

Roger Janssen, bestuurslid van

Omroep Krijtland: „Een streekomroep is ons een stap te ver. Dat kunnen we niet aan. Wij willen geen mega-fusie waarbij Krijtland geruisloos verdwijnt. Als we moeten fuseren met Maastricht gaat het net als met KLM en Air France.“

En Nina Pennino, voorzitter van RTV Parkstad: „De kleintjes voelen zich bedreigd, wij zijn een maatje te groot voor hen. En omgekeerd: wij zijn het kabelkrantniveau ontstegen. Ik vraag me dus af: wat is de ratio achter bundelen? Is het puur eigenbelang van OLON?“

Wethouders
 Antoine Huijben, voorzitter van Weert FM, snijdt nog iets anders aan: „De wethouders in de regio is ineens om advies gevraagd. Alsof ze vertrecht hebben. Ik denk: als wij het goed kunnen vinden met de bundel dan gaan we daar mee samenwerken, toch? Het is erg dwingend allemaal.“

In een recente ledenbrief van de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) staat deze passage: „Er bestaat een kans dat streekvorming op termijn landelijk zal worden voorgeschreven als deze niet spontaan door de lokale omroepen zelf wordt opgepakt.“

Op een regionale bijeenkomst in maart in Venray werden de OLON/NLPO-plannen ontvouwd. „Een emotionele middag“, zo bilkt Gerardo Dreesen, bestuurslid van Maas en Mergelland erop terug. „Een deel zag het kindje worden afgemomen, een ander deel liet het over zich heen komen.“ René Claassens, penningmeester van Omroep Meer-Vandaag (Meerssen): „In het zuiden heerst een gevoel van 'die Hollanders beslissen hoe het hier moet gaan. Maar je bent wel afhankelijk van die OLON. Ze zetten de omroepen het mes op de keel.“

Twan Senden, directeur van LOO-TV én bestuurslid van OLON, ziet het anders: „Ik denk dat de omroepen zichzelf het mes op de keel zetten. Als het niet meegaat, valt vroeg of laat het doek. Je zult wel moeten. Je kunt niet langer een klein en fijn omroepje draaien in een gemeente van 30.000 inwoners.“

Ook Pieter Janssen heeft twee petten op de kroon: voorzitter van Omroep Reindonk (Horst aan de Maas) en eveneens bestuurslid van de OLON. „We zijn op de goede weg richting moderne omroep“, vindt hij. „Omroepen met een uurtje jazz en dan een uurtje klassiek, daar blijven luisteraars in het internet tijdperk niet meer voor hangen.“

Het sentiment van 'mes op de keel' zegt Janssen 'wel te herkennen'. „Al die vrijwilligers leggen hun ziel en zaligheid in de omroep. Heel veel heilige huisjes worden nu bedreigd door alle veranderingen. Vrijwilligers vrezen dat hun hobby niet langer kan voortbestaan, maar die hobby moet wel het algemeen belang dienen. De centrale vraag is dus: blijft je dat soort hobbyclubs

faciliteren of ga je naar een slagvaardig nieuwsmidium? En die laatste slag, die kun je niet maken in een gebied van 20.000 à 30.000 inwoners.“

Misschien wel de treffendste samenvatting komt van Hayke Hendrix, bestuurslid van Omroep Venray. „Te klein is niks. Te groot is Hilversum. Een hele provincie is ook rijkelijk groot. Bovendien hebben we daar een goed georganiseerde LI, daar moet je van afblijven.“

Waarmee de vraag resteert: welke schaal is de juiste? Bernard Kolbes is de spil in het web. Directeur a.i. en enig bestuurslid van de NLPO. Hij toont zich hogelijk verbaasd over de weerstand bij de lokale omroepen. „Ik heb geen idee waar het gevoel vandaan komt. Er wordt niks doorgedrukt of door de strot geduwd, dat kan niemand ons verwijten. Trouwens: als je dit soort processen geforceerd gaat doen, wordt het ook niks.“

Volgens hem komen alle veranderingen 'vanuit de omroepen zelf' en zijn ze, via de route van de Algemene Ledenvergadering van de OLON, ook allemaal goedgekeurd. Uiteindelijk is het allemaal hun eigen keus. Wij kunnen ook niet bepalen wat een gemeente gaat doen. De basis is: zorgen voor een lokaal toereikend media-aanbod. Dat kan door samenwerking, of door een extra bak geld van de gemeente. Een gemeenteraad is wat dit betreft volkomen autonoom“, stelt hij stellig.

Eerlijk
 Op het 'democratisch proces' binnen de OLON is echter veel kritiek. Jakobson van TV Valkenburg: „Het is de vraag of het eerlijk is gespeeld. Die vergaderingen zijn allemaal op een zaterdagmiddag in Hilversum, vrijwilligers hebben geen tijd om daar steeds naar toe te gaan. We zijn soms geweest, we hebben de inspraak aan onze neus voorbij laten gaan.“

Roger Franssen, directeur van Falcon Radio in Valkenburg: „Ze hadden ook een digitale enquête kunnen houden naar wat de omroepen zelf willen, maar ze weten dat ze dan nul op het rekest krijgen. Maar nee, iedereen moest naar Hilversum komen. Op de vraag hoeveel omroepen daar dan aanwezig waren, krijg ik geen antwoord.“ Hij toont zich strijdlustig: „Wij gaan niet mee met die communistiche ideeën van de OLON en NLPO. Ik sluit niet uit dat er een nieuwe belangengroepering komt. Want de OLON wil alle lokale omroepen met een eigen identiteit uveigen. Maar het gaat niet gebeuren.“

Gemeentebestuurders uit het hele land nemen vandaag op het Mediapark in Hilversum deel aan het congres 'Het belang van lokale (streek)omroep voor de democratie'.

Reageren?
 sjors.vanbeek@mg.nl
 rikanvanhulst@mg.nl